

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

NDRO LOLONGO

NYIEKPŌŌ SUMI NYUNGO NDEE SUTNA TRUMUTU NYUNGO

(Lolongi gbie (10) ke hie)

Ma hie nga si pe hie fongɔ. Mbe pie 1732 kele krenu paa ki nyunɔɔ France kayoro nu. Ki kro ni kre, pie ndru mna ki nyunɔɔ kayoro tataara nu a Leele tataara ja mu kita na tɔnri a Kra pe jawala sisee ye kna na shie Nyiekpɔɔ lawee. Ezekiel 36:26-28.

COPYRIGHT

ISBN 978 - 1 - 920322 - 06 - 9

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. 1961/001798/08)

NDRO LOLONGO

NYIEKPƆƆ SUMI NYUNGO NDEE SUTNA TRUMUTU NYUNGO
(1 Jɔn 3:4-10)

Ma Lolongo hle nga nyina imi na Ndro Semi nyi. Na mu ki tɔnri kre, mu mbe mu ye nya imi na mu pie (1 Sam 16:7). Mu sna mbe nuru nya imi na kifna nde mu pe meja NyiekpƆƆ sumi kyikyee.

Sutna pe kafne kro Lopom, Upe sisee yetaarafun. U pe wangra Kro nyawa kpƆƆ nmba U Uye pimi na NyiekpƆƆ bitungo wi (2 Cor. 11:13-14). Sutna Leele yee to a u tia pe jawala to – a kitia pe maja NyiekpƆƆ koree kre nya (2 Kor. 4:4). Leele mble yie wangra to kre naja gye na pee feni na shie kalanyaa kahun kre nu. Pe pie na kullo wre NyiekpƆƆ yie na. Wangra numu kra lii pe na. (Ef 2:1-2).

Kre na NyiekpƆƆ pƆ wre na pan wangra nu mbe pan Sutna yure kla. (1 Jɔn 3:8). Kitia e eye tiree NyiekpƆƆ yie. E Sutna wre si kolo, U mbe fei yili enu (Yakob 4:7-8).

Na mu ma hle nga tɔnri kre, mu mbe ngu titi Lolongo nya. NyiekpƆƆ kala kre nga kolo nde ki mu nyina imi na mu Lolongo nyi. Mu Sisee sho mule ki nu kre mu NyiekpƆƆ yeeri nde U pan yi ti mbe mu ke. NyiekpƆƆ kala yo na “Na o yo o n Sisaa pe kre, kena o oye fana, a kpra kre n wa o nu. La na o nyu nyaa mu o sisam yo NyiekpƆƆ pan kre, we li u kee nga U yo mu tee kre na, mbe nga ki fraka pe, mbe o sisam ti mbe o ke, mbe o weli mbe yili o sisam pe kro nu (1 Jɔn 1:1-10). Yesu nyimi ye o jee mbe yili sisam kro nu.

NyiekpƆƆ janga mbe ja li mu na. Ma sna Sutna mbe ja li mu na. Na sisam pan mu kolo kre NyiekpƆƆ yeeri, U mbe pan mu sho Yesu Kristo mee na. NyiekpƆƆ na luri o pan mbe ya o na (Ps 94:9). “NyiekpƆƆ gbuɔn o na, na wangra kro le mbe mble Lolonyi yi pe U yie feenle nga fanya. (2 Chron 16:9).

U nga leele pimi kro nyaa. Womu kpan n wa mbeja sisam pefun to Nyiekpoo na” (Job 34:21-22). (Jon 2:24).

Yieshoro pe mble sisam pe ti mu pe ke wo. Yieshoro pe Ndro gmba Nyiekpoo saa U sisam taa mbe yo tro U na (Ps 32:1-2).

Ma lolongo nga ki yie klu hle nga nu kre nyina Ndro gmba Uv wangra nu na sisee pimi. Wure Nyiekpoo kala yeeri siseefun. Ma Ndro wre pe gmba Sutna U na tro na uni. U nyiele nyee yire nyina simi gboco imi na Yomele hle kre yo kre Yomele 23:29-33: “Ni nyina Ndro gmba U simi gboo nde ni mu nyina Ndro gmba Uwro kala ni mbe pe a U ye fooro U ta. Nyila kpan kaala sisee U pimi”.

Lolongo kre nu Kre, yure tataara mble pe kaala ndoo nyina yeree tataara nje yii Ndro Lolongo nu. Nyiekpoo kala nyina na, Ndro maja nga kii wa lolongo nu gyi, ngi na Ndro Lolongo pe fana yira (Jeremia 17:9).

Yesu wre titi na kaala yo mna tro ki na mbo “Lewo Lolongo nu jawala sisaa yilii na paan. Tetieree kee, juuro kee, Linkuuro kee, chachaara, blechaara, yira kro chaara, ndra shelee, dnumu lie, jajaara, nyibinyie sisaa, kro yoo, yiekpoomu, kepele foon yire, sisam kee nyje kreere, Lewo Lolongo nu yi kro yilii na paan, na neere woni Lewo na” (Marko 7:21-23).

1. KROKROKOKO

Yuro gmba U yie klu hle nga nu kre pe krokrokoko. U nyumu saara na. U yiegboco kee pimi. Jile kre, ka Lusifa na pe Nyiekpoo bitungo lopom. Ala mu la yiegboco nga U na pe saara na, U na kna Nyiekpoo Longo – Sutna. Yess 14:9-17; Ez 8:12-17.

Yiegboco ki yie woni koolo tataara nu, ple laa nyje peta na, imi na nule, maala, katoe, tra, yonyi na dodonyi ndee pe nyumu na mbe pe yie yire. Ple Sna laa pe wangra, pe hle jimu, pe fanga, pe wejinge nyumu na mbe pe yie gboco Yess 3:16-24. Ple sna nuru mbe tro pe fakee na tiwele nyje pe fa

1. SISΞΞPEFUN LOLOŊGO

pe yie na, mbe pe yie yire. A pe fee na Nyiekpoo yiegborofunle sini kolo mbe mble pe pe yie tire nga yienjinge 1 Pita 5:5. Nyiekpoo yieyiree fun. Yomele 8:13. Yiegboro paan na klalaa ni, a yieyiree ki paan na too ni. Yomele 16:18.

2. NYUKAA

Nyukaa nyina wejinge yieshoro yire nyje yimfna na chachaara. Imi na U shie kpan U Uye woni neere ni. Ma Otataara nyi, imi na pe shie kpan pe peyie woni chachaara neere ni. Njila nga ki kro to mii na, chachaara na Lengeere klalaa nee. Twowle na biele naja mbe pe yie Sie. Lenge feenle na mble twowle na mble pelle peku mu peti sna payi. Sodom na Gomora sisee yre ya si leele tataara na, a kitia Yesu kala kre pan kpra na "Ble nyje yi kro to kre, leele mbe pe na Sodom na Goroma njila kre yi. Leele tataara Chacharafeenle yeeri Nyukaala. Ndro gmba U pe ma kre maja se njeeri gmbaa kre nu. Ngi na Nyiekpoo chaa Ndro gmba wejinge ki ko imi na Josef wi (Genesis 39). E tierese ti, sisaa nga lewo pimi kpan kra U wejinge kla, la, gmba U tieri kre, U sisaa pimi na U wejinge klai. E chin na e wejinge pe kpra numu wre nyungo, a Nyiekpoo wre wra e nga U wi, a Uv wa e nu ra? Yire titi ma e eye ta, Nyiekpoo wolo le yire (1 Kor. 6:18-19). Na lewo U wejinge wo neere ni kre, Nyiekpoo mbe U kla. Ngi na Nyiekpoo wre chaa mbe o kun (1 Kor 3:17).

3. PARIKO

Pariko pe simigbo feenle na kaala sisee yofeenle. U sro nga u mbe nya kpan lii. Ma to, leele ple Suroe nyje yinko lii. Nyiekpoo si yo O pa ma (1 kor 3;16,17; 6:18,19) Pe sna nuru na toa gboro bali na pe nyimi na pe wejinge nga ki pe Nyiekpoo numu nyungo kre worti na neere ni. Sutna wre pe pootre nga pe maja mbe yiri ma sisee nyje pe pimi nu, to na Nyiekpoo to U mbe ja mbe pe wo mbe yile yi nu.

Simi mpe suro, ki pe yira sisaa nga ki Ndro jawala kla mbe nuru ti U kala sisee pimi. Njmba U simi gbo mu ye kre, U kaala sisee pimi imi na Linkuuro, na kaala nyje yi mfna (Yomele hle 20:1). Mbose hle na nyina na, na Lewo wa mba kala loo a kitia U simi gboo kre, kifna nde pe U ware na

gboŋyi ni mbe U gbo (Ditronomi hle 21:18-21). Mble pe Sim nyje yi yeni gbeele kre, pe sisee pe na mble pe yi gboo yi. ŋgi na, Nyiekpɔɔ kala yo na “Pe ase, simi gbɔfɛenle na yi gbeelefɛenle (Yess 5:22). ase, ngo ŋmba mu tia Ndro gbo mu ye (Habakok 2;15). E seti pe e fna, tierɛɛ nyawa sumifɛenle na lengere klaɛenle na linkufɛenle, nyinyɛɛfɛenle, simigbɔfɛenle mba Nyiekpɔɔ wejinyinge kre ta tni (1 Korintoe 6:9,10; Yomele hle 23:21).

“Wejinge yire nyje o pimi nyje na lenge rekla na tierɛɛ, na nyawa sumii, Linkulo, simi gbɔɔɔ, prana sisee na sisee nyje yi mfna. Mble pe ma yire nyje pimi kre ma se Nyiekpɔɔ wejinyinge kre ta tni (Gal 5:19-21). Ye se gbo me ye. ŋgi na, ki paan na kala sisee yooro ni. Ala e kpɔa ŋumu kre ta enu (Efisoe hle 5:18). Yesu ŋmba U pe ŋmaatafun wre na yo mbo “ŋmba gbɔɔ ta kre, u pan u bo ni pan. ŋmba U ni sho mu li kre imi na pe ki nyunɔ Nyiekpɔɔ hle kre nu mu tɛɛ kre mbo “ŋmaa nyumu we fo mbe yili U Lolongo nu” (Jon 7:37-38). “E pan ŋgu ŋmba gbɔɔ ta kpan – nyumu mna! E pan ŋmba pan swa nwa – pan mu sho muli. Pan mu kpɔa ŋumu simi sho ŋga mu mba swa wa. (Yess 55:1). La ŋmba we nyumu ŋga mbe u ŋga kre gbo kre re, gbɔɔ waa u ta na fio. Nyumu ŋga mbe u ŋga kre we kaari blo u lam mbra u kaan blenyini ŋmaa.” (Jon 4:14).

4. GUNUŋGO

Ma yuro ŋmba nyina gbashea, kutɔɔ na tiperi (1 Samuel 15:23). Gbasheafun ŋmba U nna trumu cha kre u uye leni kumu nu. Nyje U jawa kro pe imi na u chaa mbe ta da yi (Yomele 21:25-26). Joshua na yo Yisrael leele pan mbo “E se tni mna ŋga e ma trumutu, e se e se ki pe” (Kprakufɛenle hle 18:9). Ndro pe na gbashea ni a u sna na Nyiekpɔɔ kala bali yeri. Yesu na yo mbo “E eye gberŋmba na ee tro kolo foo kre na. ŋgi na hin? E ti ni yo mbe e loo, lenɛɛɛ we na chaa mbe tro ki na, a pia ki ja” (Luka 13:24). “Ndro ŋmba u chaa kre u mbe ta” (Mat 7:8). A mu yire Jon ndrajefun wre nyila mu pan mu su ble nyje nu o nyi ŋga nu kre, nyjeeri ŋunumu kre sɛɛ sheli. A mble pe chaa mbe se ki nu kre, gberŋmbaa ni pe ki shie (Mat 11:12).

Ndro ḡmba u pe gbasheafun na ja Nyiekpɔɔ kala tɔnri, U maja Nyiekpɔɔ tali, u sna maja sɛ suminyungo. Na Nyiekpɔɔ yo mu pan na, mu mu lolonggo le u kɛɛ kre, bawa sutna paan mbe yo mu pan na “Ti banga, ndee ble ḡga mu mba kolo ta. Ana ma ble ḡga sra mu da ḡmaa nu hin? Na mu Nyiekpɔɔ kala kɔm mule yele ndee yeɛle shin kre, kumu mbeja pan mbe mu gbo na nyila kre mule kre si pan tun. Na mu ku ma kre, mu mba Nyiekpɔɔ yienyinge Kre ta. Kre na Nyiekpɔɔ yo o pan mbo “Anga, na e ni kala loo kre, e se ti e lolongyi sheli (Hebrie 3:7-8). ḡgi na banga npe mu wo.

Tiwepefɛɛnle na bebemle gunungo kro bali na tiwelle pimi. Ki nyina sisaa na imi na leele pe yie bali mutaa bebemle na mu Nyiekpɔɔ ti. Imi na kifna nde pe Nyiekpɔɔ yeeri kre, na pe pe yie taa tiweele, sɛɛ, gbonyi, bebemle na nyje nu ḡmaa nwa inu. Nyiekpɔɔ u jani na lewo woni yari nu (Mɛɛ hle 37:23). A na waa wa e nu na yaa kre, ufun u sumifɛɛnle pre loplombo yeeri, mbe pe paan nyietali mbe u ḡga, mbe u fa na simi ni o Tafun mɛɛ na. Shonlie nyietalaa we ti mbe yanu wre saanla O Tafun wre we u ḡga fanga, na u sisam ka pe kuraa kre, we ki ti mbe u ke (Jemisi Hle 5:14-16). Nyiekpɔɔ na yo Israe ni mbo “E wa u sia u pɔ gbo nyawa ndee mbe u soro nyawa ka na. E seti tipelle tni e nu. Nyiekpɔɔ sɛɛfɛɛnle, tipelle na nyawa sumifɛɛnle na mble pe ḡga kinfna pimi fun (Ditronomi hle 18:10-12). La leesaala pre, na chlefɛɛnle pre, na tierifɛɛnle pre, na linkufɛɛnle pre, na mble pe sɛɛnle sumi, na mble pe kala fne pe paaraa na pe kepeelee na kre, chia kre mbookro pie kro (Wɔnnyinakee 22:15).

Leele mbe e nyina na, e sɛ sɛɛle sumifɛɛnle mble pe leele fana pan. A pe mbe yo e pan na sɛɛle sumifɛɛnle pre yire Nyiekpɔɔ mɛɛ na mbe ya e na. ḡga Nyiekpɔɔ na e nyina kre to, e kre loo. ḡgi na, kala telee ḡga leele mbe yo e pan kre, ki mba sɛ eni chichee nu (Yess 3:19-20). Mble pe shie sɛɛle sumifɛɛnle pan kre, pe nku (Levitikɔs hle 19:31).

Ji na, Nyiekpɔɔ na mu yeeri nyila ḡga mu hle ḡga tɔnri mi. U yuu mu pan na, mu jawala kna mu yili sisɛɛ nu mu pan

U lawee. Ala gunungo n̄umu t̄ni mu lolonggo nu na yuu mu pan na “Se fiere, bangaa wa, ndee ble telee na. (Hebr̄ie h̄le 2:14-15). U chaa mbe mu jawala kla ti mu mba Nyiekp̄oo nya. Ŋga kifna ti mu Nyiekp̄oo kala kre loo kre, mu sutna kafne loo. Na mu pe kre, mu mbe mu lolonggo sheli na gunungo kro i.

5. WONGAFION

Ma yuro n̄mba pe yuro n̄mba u nyimi kna na woni, a wu kala pe fiere ni. U kala nyina kr̄ok̄on̄ro na lolonggo shelee. Ndro n̄mba u wa na lolonggo shelee ni kre, U kaala sis̄ee pimi (M̄e h̄le 37:8). Kr̄ok̄on̄ro paan na ndra cheelee ni (Yomele h̄le 27:4). Kr̄ok̄on̄ro wo mu yilee mu yie nu (Kolosee h̄le 3:8) (Kala yofeenle h̄le 7:9).

Leele tataara simi gboo imi na ki mbe pe ti fiere yili pe nu nde pe ja mbe sis̄ee ndee kaala sis̄ee nyje pe jawa na pe chaa pe kre pe. Simi pe na wo nyuu yi (Ditronomi h̄le 32:33). Sisaa f̄ot̄ot̄o na sisaa ni t̄na sis̄eep̄efun lolonggo pan. Ala Nyiekp̄oo u sis̄eep̄efun ndie tii ni. Yesu na yo mbo “A n̄ga ki taa shiinwo yi, mu n̄mbro kori n̄u titi wi. “Mbra ka n wa na mu we nyje na” (Maako 12:31). La mi yuu e pan na e e longgoolo kori, e na nyietali e na mble pe e leni kanyana nu kre kaan (Matio 5:44). Na O ja na pimi ma kre, Nyiekp̄oo sna mbe li mbe o n̄ga (Matio 6:12). Ŋumu n̄ga nu kr̄ok̄on̄ro pe kre, Nyiekp̄oo ki fun. Ndro lolonggo chaa mbe nyimi kua wo, mbe nḡon̄o gbi. Ala kifna mbe O wejinyinge cha o ye nu.

6. WOO

Ka U na pe yuro n̄mba U na nyu titi. U na adam na lfu fana a pe na sisaa pe. A kitia Nyiekp̄oo na Adam na U cho lfu lalaa na kun. Ŋga sutna na nya na Nyiekp̄oo na bl̄o na chl̄o mble U na gbeele jle kre kala chaa, a ki saara na Nyiekp̄oo na yure kpan le pekee kre, ki n sra t̄na U pan. A ki tia wra ma leele pre na Nyiekp̄oo lalaa kun. Ma Ndro Lolonggo kre nyi, na u n̄mba nya na u wejinge njii U na to, na ki u yaa. Na lewe na pimi ma kre, ki tii u nsra u n̄mbelle yie shooro woni pe nu. Ma sna lenge feenle nyi. bl̄o kro na ja kun da n̄ga u pe na kpongi ni, U kepele na ja sware (Yomele h̄le

6:34). Trumutufɛɛnle na leele tataara imi na Nyiekpɔɔ sumifɛɛnle na Nyiekpɔɔ kala yo fɛɛnle kro kpongɪ wa pe nu. Nyiekpɔɔ kala yo na, kre dankna nga wa ti mbe nyifɛɛre o gbo. Ŋgi na, Nyiekpɔɔ yire kpɔɔ nɔmu nɔmba u o nga wre na, mu u koroo le o lolonyi nu (Romae 5:5). Na leele na kpongɪ pimi kre, pe chichee na yure nyje yi tia Nyiekpɔɔ na pe kaala chaa kre mbe kla.

7. KPAHUN

Kpahun nyina sisan nga ki yilii kpongɪ na swa nyinyɛɛ nga ki pe sisɛɛ kro yiliihaa (1 Timotio 6:10). Kpahun ple wa Kongo na, pe lii chiin mbe sɛ da nga u lam mbe ja poi! ti u ku. Ndro nɔmba u pe ma kre na cha mbe wa nga u ta kre ka ta. A kita wra ja sheafɛɛnle nga u yire. U tro kolo sisɛɛ kpan na mbe wanɔɔ yire nyje yira mu mbe kla mi cha. Yesu na yo na, o oyire gbeele tɛɛ njeeri, imi na yure maja yi kla. Ŋgi na, imi na Ndro yire chichee nyi kre bawa u lolongo nyi (Matio 6:19-21). Aakan na u leele na sɛ kumu nu. Ŋgi na U nyini na nyina swa na dodonyi chichee na. A kitia wra sɛ ju a kra u si sisaa nu (Joshua 7). Judas Iskarɔt sna na la swa na mna Yesu pre a kra sɛ na u ni sisaa nu. Leele tataara nyinyɛɛ bali na swa na yire badanyi chaa. Imi na Ndro chaa mbe pe swafun nga u sna mba te kre tii mbe u kna juulo. Ple sna Nyiekpɔɔ mɛɛ taa pe ye na mu ki bali na swa chaa (Marko 9:38). Yesu na yo mbo “E eye dɔɔta nyiele, jrawari sisaa na. Ŋgi na, ki n pe lewo yire nyje u ta mu tro nu u nɔmaa nyi.” (Luka 12:15). A Yesu na pe gbun yomini ka mbo, swafun wa wra u see tɛɛ, see kre na nyu, a wra yire ta tataara. A wra yo U ye pan mbo, “Imi mbe pe kuraa ni n chin. ni n lawee ta mbe ni sro nyje kro tɛɛ! A wra kna mbo ‘mbe ni sro tɛɛndoe yire juari mbe yi si kpɔɔ, mbe ni sro na ni yire kro tɛɛ yi nu. Na ni waa kɔ, mbe ni yo ni ye pan na, “Mu ndra nyu, mu yire nyje yi shian ta mu tɛɛ, a yie yeɛ tataara li. Kena tui mna wuui, ta lii mna kaa mna gboo mna muye lii.” A Nyiekpɔɔ na kua mna yo u pan mbo, jijuo, anga blee nga, pie paan mu nɔmaa sho mu kɛɛ. Kena yire nyje mu cha mu tɛɛ nyje nɔmbi wee yi hin? A Yesu na kua mbo “pan lewo nɔmba u kroiyire chaa na teeri uye pan tra mna, a u n wa kroiyira ni nyjeer, kre nyi.” (Luka 12:16-21). Na Ndro wanɔɔ

nga kro ta, mu u nmaa wa mu fun, tnu ngi kii wa ki nu hin? (Marko 8:36). A kitia ni yo e pan na e se jawa sro nyje e mbe li, ndee dodonyi nyje e mbe le. Ala e e jawala taa njeeri nnumu kre na. Nyiekpoo mbe nyje e chaa ya e pan (Luka 12:22-34).

8. SUTNA

Sutna pe kafne kro Lopom: yure mble pe wa hle nga nu mi kro, sutna wre U pe pekro lopom, a kitia u tni leele tataara lolongi nu. Yesu yo na "E fa leele pre na pe sutna leele a eri nuru mu pe sutna leele. Sutna u pe linkufun nmba u yie klu. A u nna kpra yo, ngi na, kpra nwa u nu. Na u kafne kala yo kre, u jawala nu ki yiri. Nggi na u pe kafne fun (Jon 8:44). Kafne kpan pe kafne kpoo. Kafne ya yilii paara nu, ya yilii nyunonoe nu, ya sna yilii kepele nu. Yienyumufeenle pe kafne. Nggi na, yie na pe pimi na pe nyu. Nyiekpoo na feni — ma sna Nyiesumifun nyi (Tito hle 1:2). kena na o yo na o pe nunu na u ni kre, mu je na nyaari womu nu kre, kena kala o fne a o ntaa kpra kre na (1 Jon 1:6). La, leesaala pre, na chlefeenle pre, na tierifeenle pre, na linkufeenle pre, na mble pe seenle sumi, na mble pe. Kala fne pe paaraa na pe kepeelee na kre, chia kre mbookro pie kro (Wonnyninakee 22:15). Nyiekpoo yongafun nmba u fenii fun (Yomele 6:19).

9. WOLO

Wolo kre nyina ndro semi nga ni u tni. Imi na wolo kre wokre, ki nyina na sisaa na nyje yimfna Ndro we pimi. Kitia ki nja mbe pe imi na kifa nya (Hebrie 10:22; 1 Timotioe 4:1-2).

10. NYIBIE

Nyiekpoo na le lawee kro nu, a u nya na yira nga kiwa Ndro lolongo nu kro maja lari. Imi na Ndro sisaa pimi kpan, bilee o, nyaa lam o, Nyiekpoo na nyaa wa kro. Na Ndro si u nyibiele le chichee kre, ki mbe ja se u ni sisee nu.

11. KAHUN

kahun nyje yi wa Lolongo kre mbee na kre nyina Nyiekpoo koree nga U Ndro kpan koree. Nyiekpoo na cha mbe siseepfun ku u sisee nu, ala u chaa nde u u jawala kua

mbe yili u sisee nu mbe rmaa ta (2 Pita 3:9). O tafun Yesu na pan wagra nga nu mbe pan sisee pefeenle sho. Yieshooro paan njeeri nyila nga siseepefun nunu U jawala kua wagra nga nu (Luka 15:7). Nyiekpoo na chaa mbe mu sisee je na u po wre nyimi ni U chaa mbe tui mu Lolongo nu. Yesu nyimi ye yi mbe ja mbe mu sisee kro je (Jon 1:29).

12. NYIEKPOO BITUMNGO

Bitumngo wre nyina Nyiekpoo ketaan kre. Nyiekpoo paara mbe siseepefun rmba sutna fne nyina na U U jawala mbe ti Nyiekpoo kahuu kre pan tni U lolongo nu. Ma sna Nyiekpoo na yuu ngu sna pan.

13. KATOO KOTRO

Ma hanyun rmba pe Nyiekpoo gumu. Kipe kpra gumu nga ki sisaa woni mbe siseepetun nyina mbe nuru chichee foloto (Jon 15:26). Ma gumu nga tni lolongo kre kro hle nga nu, rgi na, sisee wa lolongo kre nu. Nyiekpoo gumu na sisee maja tni.

Na imi na ma hle nga lolongo nga kala mu toonri mi kre, na ma ngu sna lolongo nyi kre, ke de Nyiekpoo wre yeeri mu mu lolongo nyaa mu u nga. Ti u kahun kre tni mu nu. "Yesu wre sho mu li nde pe mu mwaa sho" (Nyiekpoo Bitumlo hle 16:31). Mu mbe nya lolongo shiinwo kre nu na, Nyiekpoo na mu chaa mbe mu rmaa sho, mbe mu nga jawala fonggo (Ezekiel 11:19).

LOLONGO SHII WO KRE

Ma lolongo nga pe Ndro rmba u na u jawala kna na yilii u sisee nu, a ki tia u na Nyiekpoo kolo chaa. Bitumngo wre brofien nga ki nyina Nyiekpoo kala kre yii u ke lam. Ki pe brofien nga ki wa na janga ni. Ma brofien kre nyue tna mu we brofien nga ki wa na nyue shiin ni na. Ki jani mbe kun lie Ndro jawala na u lolongo na, u gumu nu mbe u nga mwaa (Heb 4:12). Ki tii u gi na sisam fotoo pe kumu (Romae 6:23). Ki wa na lewo mbe ku gbeenu nu chom, ala kre kokro kre, pe mbe u k pra kun (Heb. 9:27). Siseepefeenle

2. LOLOŊGO ŊGA PE LE NYIEKPŊŊ KEE

ciyasa moyo wakwe elyo muya wake mutete uside ulamwita kuti alilile zibi zyake, elyo Leza waswena kulinguwe. Luyando alumuno lwa-Leza lulanjila mumoyo wake usalala abulowa bwa-Jesu Kilisto. Lino ulatalika kuziba kuti mwami ulafwifwi kulibabo bajisi myoyo ikompeme akufutula bamyuya mitete. (Itemb 34:18). Ulabaponya batyokede mumijoyo akwanga zicisa zyabo. (Intemb 147:3). Alimwi ijwi Iya mwami lyamba kuti : "Ndiyolanga muntu ujisi muya mutete amupenzi uzyandamana kumajwi aLeza." (Isaya 66:2).

Muya usalala aluyando lwa-Leza wanjila mumoyo usalala. Nalanga acingano alusyomo abulowa bwa-Jesu mwana wa-Leza bulamusanzia kuzwa kuzibi zyonse. (1 Johane 1:7). Oyo usyoma muli-Jesu takafwidilili pe asi ulabumi butamani. (Bala 2 Bakor 6:10,11). Muli-Jesu tulijisi lwangunuko mbulowa bwake, akulekelelwa kwamilandu Yesu. Mbuli kubuvubi bwaluzyalo lwake, elyo kuzwa wawo tacyandi. (Ba-Efeso 1:7). Eno kuli muya mupya mukati kamoyo wake, elyo kuzwa wawo tacyandi nyika azintu zyayo pele uyanda zintu zya-Leza, oyo wakazyaya moyo wake aluyando lwake. Banyama bali mumoyo, nkokuti izibi zyake, eno bakala anze lyamoyo wake, nokuba kuti walo Satani tayandi kuti azwe ngulya ucecebukide nkwarzwa, ulalanga kuti abone na inge ulajana manjililo alimwi, abobo twambilwa kuti tukombe akulindila, akukaka, mubhi Satani kuti atucije kulindiswe. (Jakobo 4:7).

MUKOZYANO WANE

Muukwamba, eci cikozyano camba mukombi wakajana luumuno lumaninide akwangununwa kwinda muulufu lwa-Jesu Kilisto. Twabotelwa muchintu cimbi pele muciatingano ca-Jesu Kilisto, mulinguwe inyika yoonse yakabambulwa. (Ba Galatiya 6:14). Ncobeni nkasimpe kuti Jesu Kilisto wakafwa ampanda kuti andiswe tukufwe kuzibi akuponena mubululami. (1 Peter 2:24). Mulikilisito ulibambulidwe kulindwe kunyika. Tulambilwa kuti twembe mumuuya. (Ba-Galatiya 5:12-25). Alimuli tulambilwa kuti kutobela muntu ulyamaila mbulinduwe nyokupa kutanmubona Leza. (Ba-Hebrayo 12:14).

3. ȨMBA U YILI SISĒE NU LOLOȨGO

bali mu Nyiekpoo nga, ngi na, u chi na Yesu nmba u pe Nyiekpoo po we na pan wangra nu mna o sisee bali mna se kanyana kumu kaa kre na. Na O jawa na pe na Yesu gbn mna u le wuro juwlee ni, mna nuru mu u ka na dadewa ni mu maari kaa kre na kre, ki mbe ti sisee pefun nmba u u jawala kna kre sisee wo u u lolongo nu. Na u le kre, u nyaa Nyiekpoo ketaan kre nu na, u sisee tia u lolongo kre wo. Kala kre lie u lolongo mu, a kitia u nyeni na weere ni imi na u mbe pe ti Nyiekpoo pan mbe u sho. Nyiekpoo koree na u wejinyinge tni U lolongo nga Yesu nyimi ki sisee je kre nu (1 Jon 1:7). U mbe ji na Nyiekpoo paan mble pe pe lolonji balii na u ngaa kre nu (Mee hle 51:10). Nyiekpoo kala yo na "Ni yie shoo mble pe pe yie tire, mble pe ni fie na lii ni kala na" (Yesaya 66:2). Kpra numu kre na Yesu nyina na "Ni po, mu ye gbn yii, ni mu sisam ti mu mu ke" (Matio 9:2). Nyiekpoo kala kre nyina na, o sisee na paela mna Yesu gbn, a Nyiekpoo na ti a O kala nyaa kre na pa u po wre na (Yesaya 53).

Kpra numu kre na Nyiekpoo koree tiiii lolongo nga pe le Nyiekpoo kee. imi na u Nyiekpoo sho mu li kre ti u jini na pe u sisee ti mu u ke. a ki tia u ja mu sho mu li na Yesu nyimi ye u sisee je kro (1 Jon 1:7). U sho mu li na, Ndro nmba u Yesu sho mu li kre numu ma ku, ala ki mbe daa blenjinge ta (Jon 3:16). Ngi na Yesu kumu kre na o o ye ta mu yili o sisee nyje pe ti mu o ke sara na (Efisoe 1:7). Ndro, sisam yieshooro ti mu Nyiekpoo yieshooro nga kolo mbe u tni u nu (1 Jon 4:19) nga u maa wangra koree kre, u ki ti mu Nyiekpoo koree.

Ki ti a ma lolongo nga nu kre, O nya na yure mble pe nyina sisee kre yili ki kro, ki wa na sutna we na chaa nuru lie ki nu. Kre ki tia Nyiekpoo yo na o si mbe nyie tali mbe sutna we si kolo. (Jemisi 4:7).

LOLONGO JIJIRE WO

Ma lolongo nga nyina Ndro nmba u Nyiekpoo nmaa kre ta Yesu Kriso nu. Kre saara na, u n wa na yira ka ni mbe u ye

ŊMBA WRE NA
YESU KU,
(Romae 6:6)

"MU KU, A MU
ŊMAA KRE SƐ
NYIEKPƆƆ KƐƐ
(Kolosie 3:3)

4

4. ŊMBA WRE NA YESU KU

taa, fo na Yesu Kriso kanyana kumu ka kre (Galatie 6:14). U jawa na Yesu n ku kanyana kumu kaa kre na u sisεε saara na. A ki tia u chi na u ku mu sisam nga. A la, o nmaa ta frakaa saara na (1 Pita 2:24). Pe Nyiekpoo sumifun ka kanyana kaa na mu wangra nga. Ki tia u nyina na, o fna mbe nyaari kpra nmu nu, ti o ma taa wejinge yire nyje na fio (Galatie 5:16-25).

Noohlehaa nga na pe na Yesu wre poore mna mari njila nga pe na u dodongi wo u na kree ma lolongo jijre wo nga nu. Fa weε nyje ne pe na u gbun kre sna wa. Pe na u ndie tini o sisam sara na, ngi na, o yara taraa ta mu yili u kala nyaa kre nu (Yesaya 53:5). Herod na u sojaa na u tee njila nga pe na u gbun mu ko kre. Pe na u le juule nga ki pe wuuro bri – ka na mu u le sna, ka swa nyee juulee ki fna na uni. Pe sna na nuru mna fawaa le u kalie ke nu – ka nunu kaa kra fna na u ni. A praa kosie kani u yie mna u tee na “Judae, nunu mu ka pe”. A praa teenre hlu na woni u na, mna kaan kre sho u keε na u ndra lalaa foori na ki ni. Nga pra pna u ni mu ko kre, a pra dodongi kre wo u na mna u le wre titi wo kre mna se na uni mbe se u kan kanyana kumu kaan na (Matio 27:27-31).

Leele tataara na yo pe pe Nyiekpoo sumifeenle. Pe Nyiekpoo tali sumi nyungo, pe jani ti mbe pre na Yesu Suro nunu li, pe sna mee koni mbe Nyiekpoo nga. Ala pe kala sisεε nyje pe pimi tii Yesu kala nya kanyana kaan kre na njila kpan na (Hibrie hle 6:6). Ki n pe mble pe ni yeeri ni tafun, ni tafun, kre kro pie se nyjeeri nunumu kre nu. La, mble pe nga ki ni le nmba uu wa nyjeeri chaa. Pimi kre pie le u nunumu kre nu (Mat 7:21-27).

Na mu le lolongo nga nu kre, mu mbe boto ka nya. Kre nu Judasi nmba u na Yesu pre kre na u swa kre le. U na Yesu pre, ngi na. Swa nyinyee na wa u lolongo nu. Kahun na tomro manyi ni pe na se Yesu yii womu ka nu. Pe sna na pna u dodongi ni, imi na pe ki yo mu tee wa kre na “Pe na ne dodongi yoole” (Meehle 22:18). Pra u yire kro bali ala pra wre titi je mbo pe saa u chaa pe nuna.

Pe na U su na chombo ni u gbugbue nu nu a Nyimi na yili u lolongo nu (Jɔn 19:33-37). Ŋgo plo sra nyeni na petro Luri Yesu kro mbo u si Yesu ji. A la kro nga kre, u na u jawala kna (Matio 26:69-75). Mu jani na Yesu kala yuu leele paan? Ndee mufie nga mu mbe ketaan kre yo? Yesu na yo na 'nmba u ma ni je leele yie na kre, ni mbe u je ni le wre yie na, a la nmba u ma ni kala yo leele pan kre, ni mbe u kala yo ni le wre pan. (Matio 10:32-33).

Yesu na nuru mu yo na "na wa na chaa taa ni kro kre, u fna mbe u kro gbun mbe u kanyana kumu kaan tuo mbe taa ni na" (Matio 10:38). Yieshɔɔɔ pe mble pe Nyiekpɔɔ yie nyinge kre ta.

LOLONGO KNO WO

Na mu ma lolongo nga le kre, mu mbe Nyiekpɔɔ fooro nga ki ndee kre lolongo kre ndeere kro wo. A u wejinge kro pe Nyiekpɔɔ suminyungo. Bawa pe Nyiekpɔɔ suminyungo. Yesu yo na "na Ndro wa ni koree kre, u lii ni kaala na, a mi sna, na ni u koree kre, ni mbe tni u nu" (Jɔn 14:23). Nyiekpɔɔ tro Yesu na mbe Ndro nga dwamu (Luka 1:52).

Lolongo kre kna Nyiekpɔɔ tni haa. Yure mble pe pe sutna yure kre kro n wa lolongo kre nu (Galatie 5:22-23). A kpra nju mu kre tni ki nu. Lolongo kre na kala sisee na nga wejinge chaa pimi. A la ki kna tra chichee nga nu kee bie nyje yi pe kpra nju mu kaala imi na koroo yeshɔɔɔ, wejinyingɔ, fro, latam pee, chichie pee. Shɔnlie, njiimu na yeyie na kee nyje yi nyu mu Nyiekpɔɔ nga. U tni Yesu na a Yesu sna tni u nu (Jɔn 15:1-10). U Yesu kala tee u lolongo nu. Ŋgi na, pe u ndra je na Kpra Nju mu kre ni (Galatie 5:24). Ki tia u fanga na janga ta wejinge kee nyje yi pe sutna kee nyje pe ka kanyana kumu kaan kre na kre (Galatie 5:16). Funga re, Kpra Nju mu na u tro mbe nyaari na Yesu ni. Ki mpe nga u nya ndee nga u loo na u tro mu tni, a la u tni shɔnlie mu (1 Jɔn 5:4). Ŋgi na, Yesu shɔnlie ki pe janga nga ki wangra kro shɔ. U tni mu shɔnli na, na Yesu ma nuru mu pan kre, u mbe se na u ni.

KOROO
YESHÖÖRÖ
WEJINYIŊGE
SHÖNLIE
(Galatie 5:22-23)

LATAM PEE
CHICHIE PEE
FRÖ
NYJIMU
YE YIE

5. NYIEKPÖÖ SUMINYUŊGO

Nyiekpoo koree nga ki wa njila kpan kre nu o tni mu Nyiekpoo wre nga.

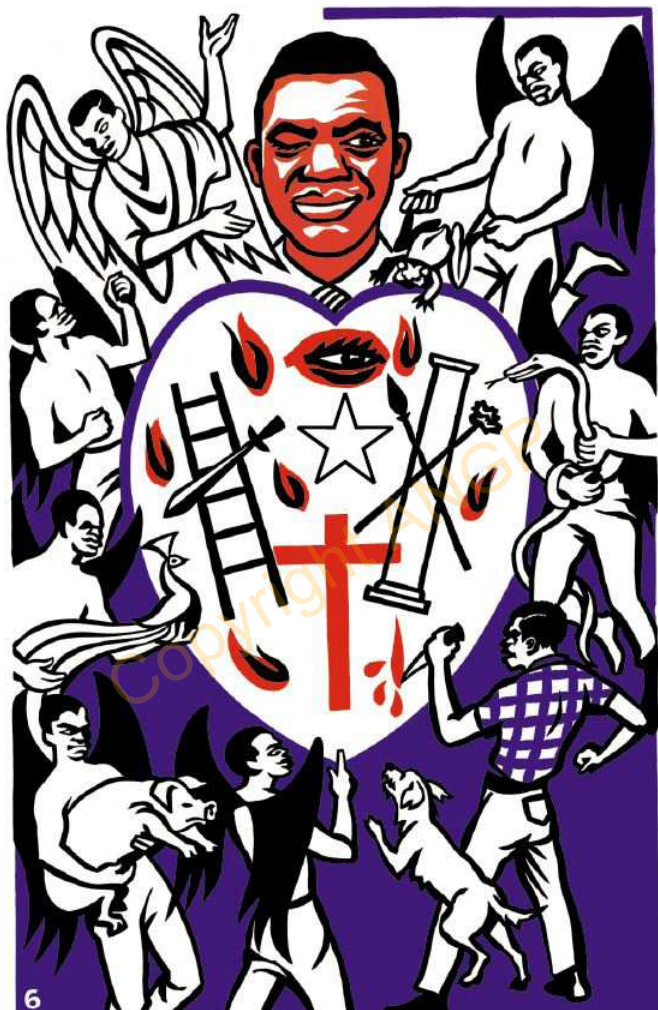
Mble jawala ki nyu kre, pre wo yi dwamu. Nggi na, pre pie Nyiekpoo nya (Matio 5:8). Njunu Dewidi na ja mna u ye ta, ala u na chin na nga ki fna mbe u pe e nga na u mbe kpra njumu kre ta. U yili u lolongo kro nu mbe Nyiekpoo yeeri na: Nyiekpoo, ni nga lolongo nga ki kun, kre mu ni nga njumu fongoo (Mee hle 51:10). Ndro njmba n wa meja wre titi lolongo kun, ndee meja lolongo fongoo gbeelee. Kifna mbe u u jawala kna mbe pan Nyiekpoo lawee imi na Dawidi na pe kre. Ki fna mbe u pe imi na po sisaa wre na u jawala kna mna nuru mna pan u le lawee mbo "Ni sisaa pe Nyiekpoo na ngu yie na? ndro njmba u u jawala mbe pan Nyiekpoo yie kpan, pe mbe u sisee ti mbe u ke. Nggi na, wre u yo na "ni mbe e nga lolongo fongoo, mbe nuru kpra njumu le e nu, mbe e lolongyi nyje yi sheli kre pe ti yi pe yie yee (Ezekiel 36:25-27). Ngga pe kala fongoo nga Nyiekpoo tro u po Yesu na mu o nga.

Nyiekpoo bitumngoo njmba u wa ma lolongo nga mee na kre na nyina na, Nyiekpoo u bitumngoo woni mbe u pan mbe njmba u wre Nyiekpoo wre sumi kre sho prafeenle kee (Mee hle 34:7; 91:11; Dan 6:22; Matio 2:13; 13:29; 18:10; Bitumlo hle 5:19; 12:7-0).

Sutna wre sna yeri lolongo kre mbee na. U na le imi na u mbe pe me ja lie ki nu shiin wo. A ki tia pe yo o pan na kifna mbe o le chichee, nggi na, o prafun sutna wre na tro na blekpoo wi na wa chaa mbe (1 Pita 5:8). Yire e shonlie nu gbijmbi, e u to kolo, nde u yili e nu (Jemisi 4;7).

LOLONGO KJONANU WO

Ma Lolongo nga pe Ndro njmba U nuru na chaa yili Nyiekpoo yie na. Ki pe na fooro ni titi. U nyibie nunu to. Ki nyina na, ka kun u Nyiekpoo sumii kre na, imi na Ndro njmba U chaa njunu a u yie soo. U nyibie nga ki kro kre sna na wa wangra nga kaala sisee le. Kahun wolo nga ki wa u Lolongo nu kre kro fia. A kaala nyje yi nyina na u chaa mbe wre na Yesu ku

6. LOLOŊGO ŊGA NU SUTNA NA CHAA LIE

kre n wa na. Kalanyaa biri nu U nyi, a la U mba ja yili yi nu Sna. sutna kala na u tari. U n na Nyiekpoo kala loo – Na U se sumi nyungo kre, u n na U sisam pe leele ye na. A la u Lolongo nu kre, U yili Nyiekpoo ye. Wolo kre ki wa u lolongo nu kre kahun fii, a ki tia kanyana kumu kaan kre na u ndra chee. U Nyietalaa kre ti a u lolongo kre kala si u shia. U ti a sutna wre kolo ta mu pan mu tni u lolongo kre nu.

Funga re, krokrokoko semi kre nuru na paan u lolongo kre nu. U chaa mbe u ye yire, a u fee na mama pe Nyiekpoo sumi. Simi gboco sna yeri u mbena na chaa mbe lie u nu. Ka wa Ndro na u fana na u simi gbo fia, ndee “Simi garaa ma nga” Ki tia na mu ki gbo kre, sisam kpan ma. U fee na fia nga u mbe ybo kpan mbe ja se na u ni sisam nu. Chiele mble pe simi leni pe pelle fumblo pan kre jawa na pe n na sisee pe. Igi na pe jawa na simi kre pe leni a la pra ka gbo. Na pe yo ma kre pe feni. Pe pe ye fana se sisee nu.

Chachaara na tierre mbe Ndro pe le. Igi na, leele ple kayooro sisee na fanaa nga Ndro mbe mu fana se sisee nu. Pe mbe ja mu fana mbe yo mu pan na, Nyiekpoo sumii n wa fio, nyawa Sumii n pe sisaa. Mu ye yii chichee nde mu ma taa pre kaala nyje na. Yire nyje Yesu yo na e se pe ma kre, e chi na yi si nyu.

Sutna u Ndro fana na, na u sisaa nunu pe kre, ki n pe sisaa. Ndro nmba u ma loo u pan mi hin, U mbe se kumu nu. Igi na, na u ma sisaa nunu pe kre, sutna wre mbe pan u lolongo nu.

Blo nmba u na lolongo kre suu na brofien ni kre nyina Nyiekpoo sumifeenle pre prafeenle. Pe chaa mbe lolongo kre kla mbe ki wo Nyiekpoo kro. Ma u kro mba kun kre, na u na oye teni danga nu. Yure sisee pre kro mbe nuru pun tni u lolongo kre nu.

Na oo oye le chichee kre, ki pe yeyee nga swa nyinyjeere mbe lie o lolonyi nu. Ki ti a Yesu na yo mbo “E sie na Nyietalaa ni ti pe mba e pe le” (Matio 26:41). A nmba ki u

pe na u pe na u yire chichee kre, u le na u ma to (1 Korontoe 10:12). E Nyiekpɔɔ gbi yire e le kro, imi na e mbe pe me ja yire Sutna jawala e yie (Efisoe 6:11-18).

LOLONGO KƆƆNASHIN WO

Ma lolongo nga pe Ndro ɲmba u nuru Nyiekpɔɔ kro lolongo. Jile kre, na mama u na pe. U na ti a wre na Nyiekpɔɔ na nyaari ki nyina Ndro ɲmba u da mu Nyiekpɔɔ kala loo. A wre na Nyiekpɔɔ tnu tu, a funga re, u luri Nyiekpɔɔ kru (Hebrie 6:4). Yesu na ki yo mbo nna ɲumu fɔɔn yili Ndro nu kre, ki shie lawee tataara nu. A la na ki saa tnihaa ta kre, ki mbe nuru se ki tnihaa leɛ wa. Na ki ma pan nya na Ndro wre n ja mu Nyiekpɔɔ sumi kre, ki mbe tui u nu. Na ki maja tni u nu ma kre, u sisɛɛ nyje u maa pimi kre me kpɔɔ we nyje u na pimi fa kre na (Luka 11:24-26). Ki ti a Nyiekpɔɔ kala kre pe Kpra na Nyukaa nuru na u turee lii, a na mu pariko gble kre, u mbe nuru se u ferɛɛ nu” (2 Pita 2:22).

Ma ke tɛɛn nyje nyina imi na Ndro ɲmba uu u jawala kna kre lolongo. Sutna nuru mu pan na u kafne ni lolongo kre nu mbe pan na lii lolongo kre na. Ndro wre yie gble o nyina imi na u lolongo kre nyi. Kpra ɲumu – katoo kotro wre, pe u yilee lolongo kre nu. Ɔɲgi na, sisɛɛ na kpra ɲumu maja tni. Lolongo nunu maja pe kpra ɲumu kre tni haa mbe nuru pe sutna tni haa. Nyiekpɔɔ bitumɲgo wre, na Nyiekpɔɔ kala kre mbe yili lolongo kre nu. A la na yi yili kre, yi nuru na chaa mbe pan lolongo kre nu. Ki ti a Nyiekpɔɔ na chaa nde Ndro wre u jawala kna imi na pɔ klafun wre na pe kre. Pɔ wre na jawa na prakoe sroe ye mbe ja u yɔɔ. A la u na kɔ mu nya mna yo na “Ni mbe se ni le lawee mbe yo u pa na, ni sisaa pe ɲgu na Nyiekpɔɔ yie. Ni mfna mbe pe mu pɔ na.” (Luka 15:16-20). Nga u le wre na u pɔ wre nya kre, u pɔ wre kala na pe fooro ni u yie na. A u na u sisɛɛ ti mna u ke yieshɔɔɔ ni.

Ma lolongo nga mi, ki n nyina yraka na ki Ndro wre u jawala kna, ki n pan Nyiekpɔɔ mɛɛ na, ki n sisɛɛ timkɛɛ chaa Yesu Dawee. U jawa ti na ɲmba u soo wi, a pe u nyuu tɔ. U wa

7. LOLOŃGO ŃGA KI NURU NYIEKPŃŃ KRO

na ndie ni, a la u maja keka loo nga Yesu na yuu u pa. U wa na nfiere ni, a la u n ja mu kahun ndulo nga ki wa u yie nya. U sisam si u nga nyifere na. Sutna pan na lii u lolongo kre na. U mbe ja pe na u na Nyiekpoo sumi leele yie na, a la, u lolongo nu kre, sutna u na tro u ni (Matio 23:27).

Kafne Lopom wre pan mu tni kpra n̄umu kre tni haa. Yuro kpan na sisam kpan u lolongo kre sho imi na Sutna wre ja mu u lolongo kre sho mu tni kre. Ki wa na u chaa mbe u ye sho sutna wre kee, a la sutna wre u p̄ori “Ndro n̄mba u n li Moses dangga na kre, pe u kuu nga pe mba u fooro gyi fio. A kre ne, ngi ki mbe n̄mba u Nyiekpoo p̄o wre kala je kre ta hin? N̄mba uu Yesu nyimi ye sho mu li? N̄mba U kpra n̄umu kre teelee? Jawa ma Ndro n̄mba imi na u sesam fotooro mbe kpoo mbe da (Hebrie 10:28,29; 2 Pita 2;1-14).

Na ma lolongo nga na ngu lolongo kre pe nunu kre, kre ne, nye ni mu Nyiekpoo yeeri fungga mi “U mbe ja mbe mbe pe paan u lawee” (Hebrie 7:25). U nuru mbe ja mbe sisam ti mbe n̄mba u paan u tara mu u jawala kua kpra na. U mbe ja sutna wre na u n̄umu foon kro wo me yila mu lolongo kre nu, na ngu na chaa nde u pe ma mu nga wala. Pan U lawee imi na yiranyierfun wre na pan mna yo Yesu yie mbo “Yesu na mu chaa mu jaa ti mbe ni saanla mbe pe cheche.” N̄ga wra yo ma kre, u kee na pe Yesu pan fooro ni, a wra ke tini mu taa u na, mna yo u pan mbo “Ni cha kena saanla!” (Marko 1:40-41). Na mu mbe so ki na mbe kro mu sisam nu, mbe tni womu nu kre, yetaara n wa mu pan, yafun n wa mu pan – ngi na, mu kumu wo mu n̄maa ti – sisam fotooro pe kumu (Romae 6:23).

NGA KI TAA KƆƆNATAARE

Ma lawee nga nyina na, Ndro n̄mba u nuru mu se u sisee nu kre, u sisee na shie u ni kumu nu. U wejinge na Kala nyaa. A u n̄umu kre kumu sna fie. Kumu – kajele Ndro wre u yire wa kre paan njila nga u n ki jawa, a u n saa ki chaa. Na u kumu kre nya kre, u na she u kro mbe yili kumu kre lawe. A la u mba ki ja. Sisee yeshooro yire ko, a ki kro ki

8. SISÆPEFUN KPRAKUUN

totoo. funga re, U chaa nde Nyiekpoo pan u lawee. A la, ki kro to. U leele mble pre u fana kro maja u rmaa sho. U swa nga na wre la mu Nyiekpoo kala ti kre, yi maja u yile kumu kre nu. Sutna rmba wre u fana wre ma ja u rmaa sho. Na u chaa mbe Nyiekpoo kala jawa kre, Sutna mba u ti. Ka u chaa mbe wre na Nyiekpoo tni. A la funga re, u nya na, ki kro to. (Hebrie 10:31).

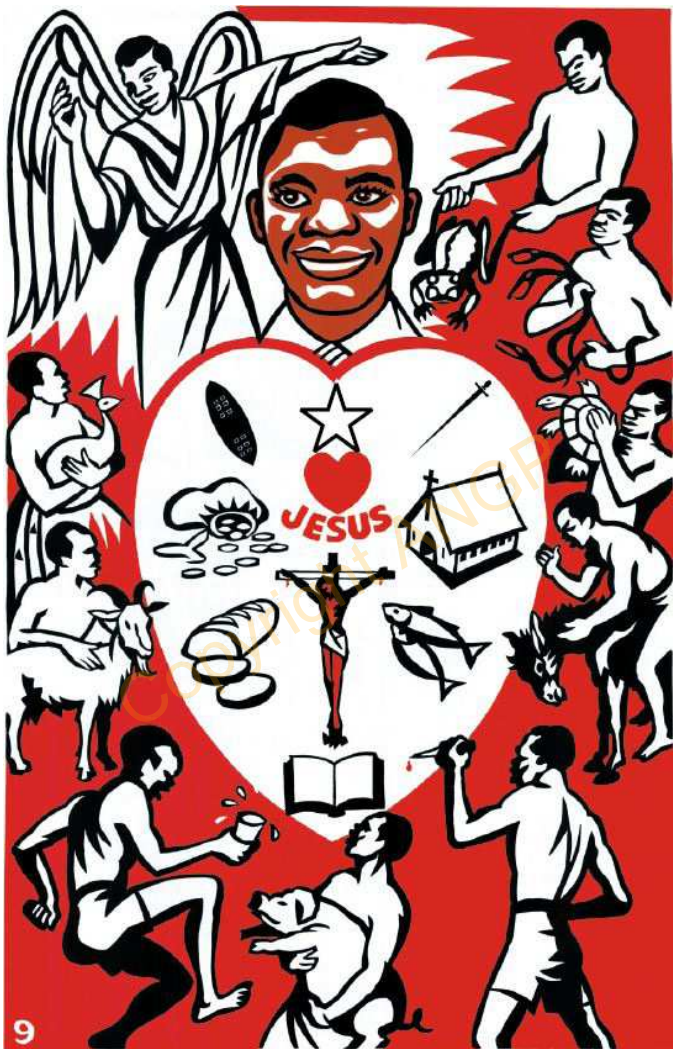
Leele tataara shie kumu nu nyila nga pra kolo ta mbe Nyiekpoo nya. Kre na pe yo o pan na kifna mbe o Nyiekpoo cha mbe u ta funga mi. Na kre ma kre, kumu mbe ko o bali imi na ma hle nga Ndro rmba pe a kumu kre na chaa u bali mi. Na ka pan ma kne, Nyiekpoo mbe se yo u pan na, yili ni lawee mu se, ngu rmba mu saa nyje yi fna pimi. Se kahun badanga kre nu (Matio 25:41). Ki wa na Ndro mbe ku gbee nunu chom, kre ko kro kre, mbe pe u pimi na u tam kun (Hebrie 9:27).

LOLONGO KOOAJIRE WO

Ngga sna pe kpra Nyiekpoo sumifun rmba u sutna kala kro wa mu ja mu taa Nyiekpoo kala kro na. Nyiekpoo po Yesu wre fanga nga u. u nga kre, ki tia u ja mu janga li Sutna na (Hebrie 12:1-2).

Sutna na u yure kro yire lolongo kre kro na le na pe mbe ja lie ki nu re. A la, pe mba ki ja. Yeyiree, swa nyenyee na kaala sisee kro yire na chaa mbe lie u lolongo kre nu. Funga re, NYUKAA na WONGAFION n wa na, a la mboo na soron onya, ngi na, sutna jani na u ye kna mbe u me kna. A la Nyiekpoo sumifun chichee mbe ja sutna nya. Na U Uye kna o, u n u ye kna o, mbe u nya. Nggi na, kpra rjumu kre mbe ti u Sutna. Kolo kpan nya.

Ndro rmba u simi yii mu yire lolongo kre kro kre, u leele fana na simi kre na chachaara na swa ni. A la, nyje ka kpan maja kpra sumifun fana, a la, kre ki tii mbe u ja taa Nyiekpoo na. Blo wa sna brofien wru na lolonge kre su. Ma brofien nga pe sutna kolo nga ni u leele fana na pe fieri mbe pe

9. LOLOŊGO ŊGA KI ME SHŊ

Nyiekpɔɔ sumii kre ti. A la sumifun chichee wre Yesu kala bali mbe u yetum je na "Dwamu yeri, na ni sara na leele na e tele, mu e pari na kafne kaala tari ena. E ti e yie sho, ngi na, e fɔtɔɔ gbɔɔ njeeri (Matio 5:11-12).

Sisee nyje wejinge chaa kre ni sutna sumifun wre pimi mbe u yile sumii kre nu. A la, Nyiekpɔɔ sumifun chichee wre yuu na "Ŋgi ki mbe ja mbe kriso wre koroo nga u o kori kre kla hin? Kanyana ree, ndee weji wre hin? Ndee yenyie, ndee kumu hin? (Romae 8:35). A nde nyje krere nu kre, o yire ŋmba u o kori wre na mu wi mu yili (Romae 8:37). Ŋmba u Nyiekpɔɔ dodongi le kre jani mbe yire Sutna penle ka kpan nu, a Nyiekpɔɔ ŋumu sara na, u janga lii sutna na. Ke na ŋmba u wa na ndie ni kre, u kee nyje kpɔɔ ŋumu wre yuu sumifeenle pre pan kre loo. Mble pie wi mbe yili kre, pre mbeti mbe pe ŋmaa tinge nga kii wa Nyiekpɔɔ paradisi lawee kre nu senge li (Wɔnnyinakee 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

Swa nga nyuu pe nyaa ki nu kre nyina na, uu swa kro bali mbe Nyiekpɔɔ trumu tun. U n na u swa bali mbe nyje yi mfna pe, a la u shiafeenle kaa kie imi na Nyiekpɔɔ kala nyina kre. (Efisoe 6:10-18; 1 Pita 5:4).

Paanu na mbro mble pe wa lolongo kre nu kre nyina na, u tni wejinge kun na yeyie nu. U si u. Ye kla simi na sro sisee ni (Bitumb hle 15:20). U n na u swa kla, u sna na u wejinge kla (nga ki pe Nyiekpɔɔ sumi nyungo) toa kpan ni. U sna a tiwele sisee gbɔ. A la u sroe nyje yi kun na fanga ngaa lii. U lolonga pe Nyietali haa. U sna shie Sumi nyungo po. U Nyietalaa chaa kolo kpan na, ngi na u chi na Nyiekpɔɔ sumifun wa maja sumi chichee fɔ na u na Nyietali.

Hle nga pe nyaa lolongo kre nu kre nyina na, Nyiekpɔɔ ketaan hle (Baibru) kre pa hle nga pe nyaa u yie njila. Kpan, a u ki tɔɔnri mbe jawala chichee na fanga ta kala kre nu. Ki pe kania mbe u kro tɔ, na chombo nga ni u mbe mɛɛ sho Sutna wre pan. Ki pe kpɔɔ ŋumu wre u tni u nu kre sro na nyumu nga ni u mbe u gbɔlaa gbo mbe nuru ka gbel mbe u wejinge kuu. Kre sna nuru mu pe u dwale nga nu u mbe u ye le.

U chaa mbe u kanyana kumu kaan tuo. Ŋgi na, u chi na fɔtɔɔɔ chichee maja pan, fɔ na mu ki tuo. Ŋga u chi na pe wre na Kriso wre riree mbe u ŋmaa fɔngɔ ta kre, u u lolongo taa yire nyje yi. Wa njeeri, a u u jawala taa yire biri na, mu u yie wɔ tra ŋga yire na (Kolosee hle 3:1-2). U uye gbeelee mbe ja Nyiekpɔɔ fni. U ti na kaan ŋga ki fin loɔ mbe na, ŋga ki bie seni ki njila na (Mɛɛ hle 1:3). U ti na kaa faa ka gi, ŋga ki bie seni, u n kumu fiere chi, ŋgi na Nyiekpɔɔ koree kre u ta kpra Ŋumu kre nu kre u lolongo nyi.

ŊGA KI TAA KE WO

Yesua na yo mbo “Mi wi kunnyie na ŋmaa tafun, ŋmba u ni sho mu li kre, na u ku, we ŋmaa ta. a na ŋmba uu wa na le, mu ni sho mu li kre wa ku fie” (Jɔn 11:25-26). “Ndro ŋmba u ni kala loo mu ki sho mu li kre, u mbe blenyini ŋmaa ta” (Jɔn 5:24). Kena na ŋga kie ku mbe fɔɔn kre na kia chine mu kari ŋga kia ku mbe fɔɔn kre, kena kee kre pe nyunɔ Nyiekpɔɔ hle kre nu mu tee na “U kumu janga gbo mu janga ta ki na kre we pe yenge. Kumu sena mu janga ŋga ni mu kuu kre nyi hin? A sena mu fanga ŋga ki yaa titi kre nyi hin? Sisam ki kumu kaan fanga, a Mbose dangga yire nu sisam fanga ta. La Nyiekpɔɔ wo yi mboo, wre u yire o tafun Yesu Kristo na mu o ŋga janga (1 Korintoe hle 15:54-57).

Ndro ŋmba u uye bali mu Nyiekpɔɔ ŋga kre, u n na kumu fie na. Na u kala nya tra ŋga nu o, u mbe kɔ fɔtɔɔɔ ta kro, ŋgi na, imi na Pɔolo na yo mbo “Ni jawa yi na mbe yiri tra ŋga na mbe mi na Kristo wre se tni. Ŋgi na, kre kee ŋga nyu ni pan mu tro. Ma Ndro ŋmba, imi na u ja mu tni Nyiekpɔɔ kala kre nu mu se kumu nu kre Sara na, Nyiekpɔɔ Bitumblo tun a pe pan mbe U ŋumu kre bali mbe se njeeri imi na Yesu Kristo tni u le wre mbɛɛ na kre nu (Filipie hle 1:23).

Kpra Sumifun wre siri mbe Yesu cha mbe u yie nya. Yesu wra ku mna u siseɛ je sara na. Kpra ŋumu wre sna u sɔnri Yesu kaala yire. “Yaa ti mbe e gbun na yɔle e na. E Nyiekpɔɔ sho e li, e mi titi sho e li na. Nyinyii wa ni le katro tataara. Na yenge ma, mba na yo na ni shie mbe se lawee

10. ΗΜΒΑ Υ ΣΗΙΕ ΥΕΝΥΙΗΓΕ ΚΑΤΟΟ ΚΡΕ ΝΥ

gbeele e pan. A na ni se lawee gbeele e pan mu ko kre, mbe ndru mbe pan, mbe e wru mbe se ni lawee, kena mna ni nyi kre, bawa ee tni na. E mna ni shie kre haa chin, mu ki kolo chin (Jon 14:1-4). "Yire nyje Ndro nsra da mu nya, ndee mu loo, ndee nyje Ndro nsra da mu tni mu jawa na yie jaa pe kre, yire yire yire Nyiekpoo gbeele mu tee mble pe u kori kre pan" (1 korintoe hle 2:9). Kayooro ka n wa wangra nga nu nde pe ja ki wru mbe lawee nga Nyiekpoo gbeele mu u leele nga kre nyumu nyina.

Nyiekpoo Bitumngo wre u wa hle nga nu kre nyina na, u na siri mbe kpra sumifun wre numu kre wru mbe se ki ni Niyekpoo wre yie na. Pe u nile na u numu kre wo mu yile kumu nu mu se ki ni Nyiekpoo po Yesu wre u u koree kre lawee wa. Pe u kaan mboo yeshooro ni Nyiekpoo wre yie na mbo "Lefo! Sumifun chichie kprafun. Nga mu swa chieri nga kpra li nga, mbe mu wru mbe tee yire ndeere nyu na. Kena pan mbe nu na mu tafun wre yiesho (Matio 25:21). Sutna n wa na janga kpan ni u na "ki ble ka shiafun wre na ku, a nyjeeri bitumblo na pan mu u tio mna se Abraham lawee (Luka 16:22). "A naa mana ka loo na ki yiri nyijeeri mnaa yuu ni pan mbo "Kee nga nyuno. Mu yire fungaami na she, mble pe ku o Tafun wre mee nu kre wo yi dwamu" A kpra numu wre na kna mbo "Kpra yi! pe tnumu nga pe tun kre, pie se pe wuo sho na Yeshooro ni. Ngi na, pie pe tnumu nga pe tun kre tnu ta." (Wonnyinakee 14:13).

KALA SAŊGA

Ngu nmba mu hle nga toonri mi, Nyiekpoo mbe mu nga dwamu na mu mbe mu lolongo bali mbe nmba u mu kori kre nga. Ngi na, u na guu mu pan mbo "Ndru mu pan ni lawee na mu lolongo kro ni" (Ditronomi 30:2). Mu tee, tee temee, gbun yoolee, kro le Yesu kee. U mbe mu nga lolongo fongo na jawala chichie. Seti mbe mu lolongo mu fana nde mu taa ki kaala na, ngi na "Lewo lolongo nu jawala Sisaa yilii na paan" (Marko 7:21). Mu sisee ti mu nga ki fna kre bali, ngi na, Sisaa wa na ki fotooro ni – kipe kumu. A la Nyiekpoo yiraa nga u o ke pe nmaa mu yili Yesu Kriso nu (Romae 6:23).

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique finacee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)